

Knelpuntenbrief

Beste lezer,

Dit is de eerste knelpuntenbrief van het Kadaster. Deze brief is een aanvulling op het jaarverslag van het Kadaster, samen vormen deze stukken onze Stand van de Uitvoering. Zoals te lezen in ons jaarverslag gaat heel veel goed in onze dienstverlening. In deze brief geven we aan waar wij knelpunten zien die ervoor zorgen dat de burger en ondernemer niet zo goed bediend kan worden als idealiter het geval zou zijn.

Als onafhankelijke partij biedt het Kadaster zekerheid door transparantie over eigendom en gebruik van vastgoed en ruimte. Dit vormt een belangrijke basis voor de economie en welvaart voor iedereen. Daar dragen we elke dag aan bij. We laten zien wat van wie is en ondersteunen bij het maken van keuzes door overzicht en inzicht te bieden. In het landelijke en stedelijk gebied van Nederland, maar ook daarbuiten. Onze kernwaarden – betrouwbaar, open, relevant en gedreven – staan centraal in ons handelen.

Uiteraard doen we binnen onze mogelijkheden alles om de burger zo goed mogelijk van dienst te zijn, ook daar waar knelpunten optreden. Indien het een organisatieoverstijgend knelpunt is, bespreken we deze met onze ketenpartners en/of opdrachtgevers. Elke vijf jaar wordt een wettelijke evaluatie uitgevoerd ter beoordeling van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het zelfstandig bestuursorgaan Kadaster.

Met deze eerste knelpuntenbrief willen we aangeven wat we van anderen nodig hebben om onze maatschappelijke opdracht goed uit te voeren. We benoemen vijf knelpunten die óf al langere tijd spelen, óf in de toekomst tot grotere vraagstukken kunnen leiden. Door deze knelpunten te benoemen willen we inzicht geven in ons functioneren en een open organisatie zijn. Hiermee hopen we het vertrouwen in de overheid te vergroten en de relatie tussen burger en overheid, overheden onderling en politiek en overheid kracht bij te zetten. De vijf knelpunten die we zien:

1. Complexiteit in wetgeving,
2. Actualisatie wetgeving voor moderne uitvoeringspraktijk,
3. Datadeling,
4. Structurele financiering en governance voor breed gebruikte registraties/voorzieningen,
5. Tekort op de arbeidsmarkt en aan personeel met kennis van (digitale) overheidsprocessen en IT.

In deze brief lichten we bovenstaande knelpunten toe en geven ter illustratie een aantal voorbeelden.

Knelpunt 1: Complexiteit in wetgeving

Het Kadaster heeft eigen wettelijke taken. De overheid kent veel en uiteenlopende wetgeving die van toepassing is op meerdere overheidsorganisaties. Daarbovenop komt dat ook de EU veel wetgeving en beleid kent. De verhouding tussen alle wetgeving en beleid is niet altijd duidelijk, en in enkele gevallen spreken wetten elkaar tegen. We zouden graag meer duidelijkheid willen ten aanzien van de samenloop van geldende wetgeving die het Kadaster betreft.

Voorbeeld: Momenteel richt veel wetgeving en beleid zich op informatievoorzieningen zoals de Wet Open Overheid, de Archiefwet en de activiteiten inzake Open op Orde. Er is een samenhang tussen deze drie onderdelen, maar de eisen en voorwaarden verschillen. Een ander voorbeeld is de samenhang tussen EU- en

ationale wetgeving, zoals de EU-ontwikkeling richting een digitale identiteit in relatie tot het nationale beleid inzake Regie op Gegevens.

Knelpunt 2: Actualisatie wetgeving voor moderne uitvoeringspraktijk

In het verlengde van het vorige knelpunt herkennen we dat de actualisatie van wetgeving in gevallen achterloopt bij de uitvoeringspraktijk van het Kadaster. De Kadasterwet wordt ingehaald door de snel veranderende samenleving en nieuwe afspraken, waardoor elementen uit de wetgeving verouderd zijn en geen recht doen aan de feitelijke situatie. In de wettelijke evaluatie van 2020 is reeds aangegeven dat prioriteit zou moeten worden gegeven aan snellere en slimme juridische borging van nieuwe activiteiten van het Kadaster enerzijds en groot onderhoud aan de Kadasterwet anderzijds.

Knelpunt 3: Datadeling

Met data kan het Kadaster veel inzicht bieden in (het oplossen van) maatschappelijke vraagstukken. Dit kunnen we met name doen door samen te werken met andere partijen: informatie creëren waar medeoverheden hun beslissingen op baseren. In de samenwerking worden we belemmerd door uiteenlopende factoren, zoals ingewikkelde processen en governance. Maatwerk voor datadeling wordt verwacht vanuit de samenleving en is daarom nodig.

Voorbeeld: VIVET bundelt en maakt informatie beter vindbaar voor gemeenten, provincies, RES-regio's, netbeheerders en adviesbureaus. In de samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), Rijkswaterstaat en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in VIVET (Verbetering van de Informatievoorziening voor de Energietransitie) zouden we meer data willen delen, maar dit wordt beperkt door (verouderde) wetgeving.

Knelpunt 4: Structurele financiering en governance voor breed gebruikte registraties/voorzieningen

Het Kadaster beheert en stelt registraties en voorzieningen beschikbaar voor afnemers. Diverse van deze registraties en voorzieningen worden breed gebruikt. De registraties voorzien veelal in een behoefte van zakelijke en particuliere afnemers. In een aantal gevallen is na een pilotfase, waarin bijvoorbeeld nog geen juridische basis was en slechts tijdelijke governance en financiering, de beheerfase niet geborgd. We kunnen tijdelijke opdrachten krijgen, maar we kunnen deze niet structureel uitvoeren op basis van tijdelijke afspraken. Voorbeeld: Het Kadaster beheert Publieke Dienstverlening Op de Kaart (PDOK). Op dit platform worden geodatasets van Nederlandse overheden ontsloten. Dit zijn actuele en betrouwbare gegevens voor zowel de publieke als private sector. PDOK is in 2021 36,4 miljard keer geraadpleegd. Het Kadaster beheert PDOK, maar mist de structurele financiering.

Knelpunt 5: Tekort op de arbeidsmarkt en aan personeel met kennis van (digitale) overheidsprocessen en IT

Uitleg: Nederland kampt momenteel met een krappe arbeidsmarkt. Voor bepaalde specialisaties is deze nog krappere. Het Kadaster ervaart de krapte met name op het gebied van (digitale) overheidsprocessen en IT. Het lukt niet om alle posities met deze profielen te vullen, waardoor wij onze ambities in de toekomst niet volledig kunnen realiseren. De schaarste van (IT-)personeel zorgt ervoor dat het Kadaster concessies moet doen aan de ambities en aan de kwaliteit van dienstverlening die wij nastreven om Nederland zo goed mogelijk te kunnen bedienen. Dit knelpunt is erkent en gedeeld door het ministerie van Binnenlandse Zaken.